

1 Učinak bolesti COVID-19 na građanske postupke

1.1 Rokovi u građanskim postupcima

Proglašeno je **izvanredno stanje** za razdoblje od 19. 3. 2020. do 2. 5. 2020.

Najznačajnije zakonodavstvo doneseno tijekom tog razdoblja bilo je sljedeće:

Uredba 14-A/2020

Uredba 17-A/2020

Uredba 2-A/20

Uredba 2-B/20

Zakon 1-A/20, kako je izmijenjen

Uredba sa zakonskom snagom 10-A/20, kako je izmijenjena.

Naknadno je proglašeno **stanje krize** za razdoblje od 3. 5. 2020. do 30. 6. 2020.

Najznačajnije zakonodavstvo doneseno tijekom tog razdoblja bilo je sljedeće:

Odluka 33-A/20

Odluka 33-C/20

Odluka 38/20

Odluka 40-A/20

Odluka 43-B/20

Odluka 51-A/20

Zakon 1-A/20, kako je izmijenjen

Uredba sa zakonskom snagom 10-A/20, kako je izmijenjena.

Stanje krize ponovno je proglašeno za razdoblje od 15. 10. 2020. do 8. 11. 2020.

Najznačajnije zakonodavstvo doneseno tijekom tog razdoblja bilo je sljedeće:

Odluka 88-A/20

Odluka 92-A/20

Odluka 96-B/20.

Naknadno je proglašeno **izvanredno stanje** za razdoblje od 9. 11. 2020. do 30. 4. 2021.

Najznačajnije zakonodavstvo doneseno tijekom tog razdoblja bilo je sljedeće:

Uredba 51-U/20

Uredba 59-A/20

Uredba 61-A/20

Uredba 66-A/20

Uredba 59-A/20

Uredba 6-A/21

Uredba 6-B/21

Uredba 9-A/21

Uredba 11-A/21

Uredba 21-A/21

Uredba 25-A/21

Uredba 31-A/21

Uredba 41-A/21

Posljedice na uređenje postupovnih rokova

U skladu s pročišćenom verzijom članka 7. Zakona 1-A/20, tijekom izvanrednog stanja i stanja krize, pravni režim sudskih rokova u osnovi je sljedeći:

U sudskim postupcima koji nisu hitni, tijek rokova prekida se za razdoblje koje završava na datum koji se utvrđuje uredbom sa zakonskom snagom.

Hitni sudski postupci traju bez prekida tijekom rokova ili radnji.

Prekida se tijekom rokova zastare i prekluzivnih rokova.

Obustavljeni su otuđenja i ovrhe na nekretninama koje čine stambene objekte u vlasništvu stanara.

Prekida se tijekom rokova u kojima dužnici moraju podnijeti zahtjeve za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti.

Obustavljaju se sve radnje poduzete u vezi s postupcima izvršenja, uključujući mjere izvršenja, osim ako se time uzrokuje nepopravljiva šteta ili ugrožava egzistencija vjerovnika.

U članku 15. Uredbe sa zakonskom snagom 10-A/20 navedeno je da se u slučaju zatvaranja suda u određenom području zbog pandemije na temelju odluke tijela tijekom postupovnih rokova prekida (to se dogodilo u nekoliko slučajeva i u ograničenom razdoblju).

Prekid tijekom sudskih rokova završio je 3. lipnja 2020. (članak 8. Zakona 16/2020 kojim se stavlja izvan snage članak 7. Zakona 1-A/2020).

Kad je riječ o dostavi pismena, obveza pribavljanja potpisa primatelja obustavljena je i zamijenjena drugim prikladnim sredstvima identifikacije i stavljanja datuma dostave (Zakon 10/2020).

Službeni prekid tijekom sudskih rokova završio je 3. lipnja 2020. (članak 8. Zakona 16/2020 kojim se stavlja izvan snage članak 7. Zakona 1-A/2020).

Slijedom toga, Zakonom br. 4-B/2021 uspostavljeno je novo razdoblje prekida tijekom sudskih rokova s pravnim sustavom istovjetnim prethodnom, na temelju članka 6-B, koji je dodan Zakonu br. 1-A/20.

Prekid tijekom sudskih rokova završio je 6. travnja 2021. u skladu sa Zakonom br. 13-B/2021.

Trenutačno (svibanj 2021.) je zadržan izvanredni prijelazni pravni režim predviđen člankom 6-E Zakona 1-A/2020 u njegovoj najnovijoj verziji, kojim se posebno omogućuje održavanje rasprava upotrebom sredstava komunikacije na daljinu pod uvjetima utvrđenima u zakonu.

Najnoviju pročišćenu verziju Zakona 1-A/2020 (o odgovoru na epidemiološku situaciju uzrokovanu koronavirusom) možete pronaći [ovdje](#).

1.2 Organizacija pravosuđa i sudstvo

Tijekom izvanrednog stanja

Glavni mehanizmi za organizaciju i upravljanje pravosudnim sustavom bili su sljedeći:

krizni planovi koje su utvrdili predsjednici svakog suda

smjenski rad uz fizičku prisutnost radi provedbe hitnih postupaka koji organiziraju predsjednici svakog suda

virtualne sudnice na svim sudovima (prvostupanjski sud, žalbeni sud i Vrhovni sud) koje omogućuju održavanje svih rasprava upotrebom sredstava komunikacije na daljinu

digitalni potpis presuda upotrebom sustava vođenja predmeta

u slučaju presuda suda koji zasjeda u punom sastavu potpis ostalih sudaca može se zamijeniti izjavom suca izvjestitelja kojom se potvrđuje suglasnost ostalih sudaca (članak 15-A Uredbe sa zakonskom snagom 10-A/20)

pristup sustavu vođenja predmeta preko VPN-a (virtualne privatne mreže)

sve postupovne radnje izvršavaju se preko telekonferencije/videokonferencije

kako bi se zatražile informacije od sudova, koristi se e-pošta umjesto telefona

radi se na daljinu kad je priroda posla takva da je to moguće izvesti.

Posljedice izvanrednog stanja na pravosudnu aktivnost i dodjelu predmeta

Suci i dalje obavljaju svoj posao na daljinu, gdje imaju pristup sustavu vođenja predmeta i ostaju na raspolaganju sudovima kad god je to potrebno zbog prirode službe.

Na prvostupanjskim sudovima nikad nije obustavljena dodjela hitnih predmeta i onih koji nisu hitni.

Na žalbenim sudovima i na Vrhovnom sudu do 15. travnja 2020. dodjeljivali su se samo hitni predmeti. Od 16. travnja 2020. dodjeljuju se svi predmeti, neovisno o hitnosti.

Hitne radnje i postupci koji se odnose na temeljna prava mogu se obavljati uz prisutnost sudionika u postupku (hitna zaštita djece, postupovne radnje i suđenje protiv optuženika koji su u pritvoru) ili na daljinu upotrebom virtualnih sudnica.

Suđenja i postupovne radnje koji nisu hitni odgađaju se tijekom izvanrednog stanja, osim ako suci smatraju da je nužno održati rasprave, konkretno kako bi se izbjegla nepopravljiva šteta ili kad sve stranke pristanu na upotrebu telekonferencije / videokonferencije / virtualnih sudnica.

Presude u predmetima koji nisu hitni mogu se donijeti ako se sve stranke usuglase da daljnje istrage suda nisu potrebne.

Radnje i postupci koji se izvršavaju osobno odvijaju se u odgovarajućim prostorijama koje su stavljene na raspolaganje na svakom okružnom sudu i opremljene zaštitnom opremom i sredstvima za dezinfekciju. Sudac određuje broj nazočnih osoba u skladu s preporukama zdravstvenih tijela o ograničenjima.

Ne savjetuje se odlazak na sud, osim osobama koje su primile poziv da se pojave na sudu. U tom slučaju, u skladu s člankom 14. Zakona 10-A/20 predočenje liječničke potvrde o karanteni smatra se višom silom.

Vrhovno sudbeno vijeće naglašava da sudovi moraju ostati krajnji jamac temeljnih prava.

Tijekom stanja krize:

Glavni uspostavljeni alati za organizaciju pravosuđa bili su:

postupno ukidanje ograničenja kretanja u skladu s Odlukom Vijeća ministara 33-C/20

donošenje *Mjera za smanjenje rizika od prenošenja virusa na sudovima* – riječ je o zajedničkom dokumentu Visokog sudbenog vijeća, Glavne uprave za pravosuđe, Ureda glavnog državnog odvjetnika, Vrhovnog vijeća upravnih i poreznih sudova i Glavne uprave za zdravstvo, koji je dostupan na poveznici: svaki prvostupanjski i žalbeni sud, Vrhovni sud i Vrhovno sudbeno vijeće usvojili su raspored rada u smjenama kojim se predviđa naizmjenična fizička prisutnost i rad na daljinu, ne dovodeći u pitanje mjere potpore obitelji za određene radnike i obvezan rad na daljinu za suce i pravosudno osoblje u visokorizičnim skupinama.

Vrhovno sudbeno vijeće donijelo je sljedeće odluke kako bi se osigurala stabilnost ljudskih resursa na prvostupanjskim sudovima i riješilo pitanje povećanog radnog opterećenja nakon završetka prekida tjeka rokova u postupcima koji nisu hitni:

mandati predsjednika prvostupanjskih sudova produženi su do 31. prosinca 2020.

godišnje zapošljavanje/promicanje/premještaj (*movimentação*) sudaca privremeno je ograničeno/obustavljeno radi stabilizacije ljudskih resursa i upravljačkih tijela na prvostupanjskim sudovima (odluke od 28. travnja 2020. i 5. svibnja 2020.).

Praktične informacije o funkcioniranju nacionalnih sudova tijekom izvanrednog razdoblja i razdoblja krize dostupne su na

[internetskim stranicama Vrhovnog sudbenog vijeća.](#)

1.3 Pravosudna suradnja u EU-u

Tijekom izvanrednog stanja

Tim kontaktne točke Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima trenutačno radi od kuće i što je brže moguće obrađuje sve zahtjeve za suradnju i informacije bez obzira na prekid tjeka sudskih rokova i razdoblja koje sudovi primjenjuju.

Tim ima daljinski pristup spisima preko VPN-a (virtualne privatne mreže).

Svaki član tima može otići na svoje radno mjesto kad god je to potrebno i u hitnim slučajevima.

Kad je riječ o pravosudnoj suradnji, prednost se daje komunikaciji e-poštom na adresu correio@redecivil.mj.pt

Tijekom stanja krize i trenutačnog postupnog ukidanja ograničenja kretanja

Tim kontaktne točke radi u smjenama uz fizičku prisutnost i rad na daljinu, osiguravajući da je najmanje jedan član tima fizički na radnome mjestu.

U kontaktnoj točki u smjenama dežura Vrhovno sudbeno vijeće i poštuju se „Mjere za smanjenje rizika od prenošenja virusa na sudovima” koje su donesene kako bi se postupno okončalo ograničenje kretanja.

Učinci pandemije na opseg suradnje i zahtjeve za informacije koje obrađuje kontaktna točka

Ukupni broj zahtjeva za pomoć koje su sudovi i druga tijela poslali kontaktnoj točki 2020. ostao je relativno nepromijenjen u odnosu na 2019. unatoč pandemiji; tijekom 2020. kontaktna točka primila je ukupno samo devet zahtjeva više nego 2019. Međutim, uzimajući u obzir svaku od mreža za suradnju čiji je Portugal član, došlo je do blagog smanjenja broja zahtjeva upućenih Europskoj pravosudnoj mreži u građanskim i trgovačkim stvarima, znatnijeg smanjenja broja zahtjeva upućenih mreži IberRede i povećanja broja zahtjeva upućenih Pravosudnoj mreži zemalja portugalskoga govornog područja (CPLP).

Tijekom razdoblja izvanrednog stanja, krize i postupnog ukidanja ograničenja kretanja kontaktna točka odgovorila je na sve zahtjeve za suradnju i informacije bez promjene ili prekida tjeka redovnih rokova za odgovor.

Ukupan broj zahtjeva za suradnju i informacije u 2020.: 356

Podijeljeno na sljedeći način:

Europska pravosudna mreža u građanskim i trgovačkim stvarima – 287

IberRede – 4

Pravosudna mreža zemalja portugalskoga govornog područja (CPLP) – 65

Ukupan broj zahtjeva za suradnju i informacije u 2019.: 365

Podijeljeno na sljedeći način:

Europska pravosudna mreža u građanskim i trgovačkim stvarima – 328

IberRede – 19

Pravosudna mreža zemalja portugalskoga govornog područja (CPLP) – 17

Statističke informacije o aktivnostima kontaktne točke dostupne su [ovdje](#).

2 Mjere povezane s nesolventnošću koje su donesene ili se planiraju donijeti u državama članicama nakon izbijanja pandemije

2.1 Materijalne mjere u slučaju nesolventnosti i povezane mjere s učinkom na ugovore

Vidjeti u nastavku kombinirani odgovor na pitanja pod 2.1. i 2.2.

2.1.1 Obustava postupka u slučaju nesolventnosti

2.1.1.1 Obustava obveze podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti (dužnici)

2.1.1.2 Zaštita dužnika od vjerovnikova podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti

2.1.2 Obustava prisilne naplate potraživanja i obustava raskida ugovora

2.1.2.1 Opći/posebni moratoriji na prisilnu naplatu potraživanja / određenih vrsta potraživanja

2.1.2.2 Obustava raskida (općih/posebnih) ugovora

2.2 Prekid rada građanskih sudova, uključujući stečajne sudove, i obustave postupaka

Kombinirani odgovor na pitanja pod 2.1. i 2.2.

U skladu s člankom 6-E Zakona 1/A/2020 (koji se nalazi ovdje u svojoj 12. i najnovijoj verziji nakon Zakona 13-B/2021), zadržava se izvanredni prijelazni postupovni režim. U okviru tog režima prekida se tijekom sljedećih rokova:

roka za pokretanje stečajnog postupka dužnika iz članka 18. stavka 1. *Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas* (Zakonik o stečaju i povratu dobiti), kako je odobren u prilogu Uredbi sa zakonskom snagom 53/2004

radnji koje treba poduzeti u okviru postupka izvršenja ili stečajnog postupka u vezi s provođenjem sudskog povratka obiteljske kuće

roka zastare i rokova koji se odnose na prethodno navedenu ovrhu ili stečajni postupak

u slučajevima u kojima radnje koje treba poduzeti tijekom provedbe stečajnog postupka u vezi sa sudskom prodajom i povratom nepokretne imovine mogu naštetiti egzistenciji stranke protiv koje se traži izvršenje ili osobe koja je proglašena nesolventnom, potonja može zatražiti odgodu postupka pod uvjetom da to ne uzrokuje ozbiljnu štetu za život stranke koja traži izvršenje ili vjerovnika nesolventne osobe ili nepopravljivu štetu i sud mora, nakon što sasluša drugu stranku, odlučiti o predmetu u roku od deset dana

prekid tijeka prekluzivnih rokova i rokova zastare ima prednost pred bilo kojim pravilima kojima se određuju obvezni prekluzivni rokovi ili rokovi zastare, koji se produljuju za razdoblje koje odgovara prekidu tjeka.

2.3 Druge mjere u slučaju nesolventnosti (one povezane s tužbama radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, planovima reorganizacije, neformalnim sporazumima i drugim, prema potrebi)

Vidjeti u nastavku kombinirani odgovor na pitanja pod 2.3. i 2.4.

2.4 Povezane mjere koje se ne odnose na nesolventnost (odgode plaćanja, bankovni zajmovi, socijalno osiguranje, zdravstveno osiguranje, subvencije za poduzeća)

Kombinirani odgovor na pitanja pod 2.3. i 2.4.

Pokrenut je novi postupak izvanredne uprave u cilju osiguravanja održivosti poslovanja (PEVE) – vidjeti Zakon 75/2020 i Rezoluciju Vijeća ministara 41/2020 Zakon 75/2020:

njime se uspostavlja izvanredan prijelazni režim za produljenje roka za zaključenje pregovora pokrenutih radi odobrenja plana oporavka ili sporazuma o plaćanju te za odobravanje vremena za prilagodbu predloženog plana nesolventnosti u kontekstu pandemije bolesti COVID-19

njime se povlastica predviđena člankom 17.-H stavkom 2. Zakonika o stečaju i povratu dobiti (CIRE), kako je odobrena u Prilogu

[Uredbi sa zakonskom snagom 53/2004](#), proširuje na dioničare ili bilo koju drugu osobu koja je u posebnom odnosu s društvom koje financira svoju djelatnost tijekom posebnog postupka revitalizacije (PER)

njime se predviđa primjena Programa izvansudskog oporavka poduzeća (RERE), kako je odobren [Zakonom 8/2018](#), na poduzeća koja su trenutačno nesolventna zbog pandemije bolesti COVID-19

njime se stvara novi postupak izvanredne uprave u cilju osiguravanja održivosti poslovanja za poduzeća pogođena gospodarskom krizom uzrokovanom pandemijom bolesti COVID-19

njime se utvrđuju obvezne djelomične raspodjele u svim postupcima u slučaju nesolventnosti koji su u tijeku ako su deponirani prihodi od likvidacije veći od 10 000 EUR

njime se predviđa davanje prednosti obradi zahtjeva za oslobađanje vrijednosnih papira ili jamstava ponuđenih u okviru stečajnog postupka, posebnog postupka revitalizacije ili postupka posebnog sporazuma o plaćanju.

Završna napomena

Iako su ove informacije pažljivo prikupljene, treba provjeriti u primjenjivim pravnim tekstovima i njihovim izmjenama. S obzirom na članak 5. stavak 2. točku (c) Odluke 2001/470/EZ navedene informacije nisu obvezujuće za Vrhovno sudbeno vijeće, nacionalne sudove ili kontaktnu točku.

Posljednji put ažurirano: 15/12/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.